

Mevrouw Ross-van Dorp (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

Vorige week zijn er twee moties ingediend die allebei zien op de toekomst van duurzame ontwikkeling en de relatie met Ontwikkelingssamenwerking. De moties zullen wellicht beide kunnen rekenen op de helft van de stemmen in de Kamer. Wij hebben een uiterst serieuze inzet gepleegd met deze motie. Alles overziende, willen wij de motie nu intrekken en zal tijdens de behandeling blijken hoe serieus de minister uitvoering geeft aan onze wensen.

De **voorzitter**: De motie van mevrouw Verburg en de heer Van Middelkoop (28000-V, nr. 7) is ingetrokken.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter. Na dit royale gebaar van mevrouw Verburg kan mijn fractie natuurlijk niet achterblijven. De heer Hoekema en ik willen onze motie op stuk nr. 8 intrekken.

De **voorzitter**: De motie van mevrouw Dijksma en de heer Hoekema (28000-V, nr. 8) is ingetrokken.

Aan de orde is:

- **de vervulling van twee vacatures in de Hoge Raad (28019).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, in

afwijking van het Reglement van Orde niet schriftelijk te stemmen en met toepassing van de regeling vastgelegd in Kamerstuk 24663 de voordrachten conform het voorstel van de vaste commissie voor Justitie vast te stellen, dat wil zeggen: voor de vacature per 17 november 2001:

- op de eerste plaats mr. W.A.M. van Schendel;
- op de tweede plaats mr. C.J.J. van Maanen;
- op de derde plaats prof. mr. G. Knigge;

voor de vacature per 1 januari 2002:

- op de eerste plaats mr. C.J.J. van Maanen;
- op de tweede plaats mr. W.A.M. van Schendel;
- op de derde plaats prof. mr. G. Knigge.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De vergadering wordt enige ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wet houdende regels inzake handelingen met geslachtscellen en embryo's (Embryowet) (27423).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Ross-van Dorp** (CDA): Voorzitter. Vreugde en verdriet, emotie en rationaliteit, het mogelijke en het onmogelijke liggen besloten in de Embryowet die wij deze week met elkaar bespreken. Al meer dan zes jaar hebben wij op deze wet moeten wachten en al meer dan zes jaar zien wij ontwikkelingen in wetenschap en technologie in hoog tempo voortschrijden. Fascinerende en verbazingwekkende ontdekkingen die steeds meer geheimen van het leven ontraadselen, ook waar het gaat om embryo's in vitro en geslachtscellen. Het gaat allang niet meer alleen over onderzoek dat gericht is op hulp aan paren met vruchtbaarheidsproblemen. Nog steeds is dat een belangrijk onderzoeksterrein, maar nu worden ook experimenten en allerlei soorten onderzoek verricht die niet te maken hebben met zwangerschap, maar met het ontwikkelen van geneeswijzen voor ernstige aandoeningen. Er zijn hooggespannen verwachtingen op genezing van mensen met ziekten als Alzheimer en Parkinson. Voor hen zouden transplantaten van gekloonde embryo's uitkomst kunnen bieden.

Het lijden van mensen wegnemen of tenminste verlichten is een zo waardevol streven, dat wij daarvoor bergen zouden willen verzetten. Toch roepen deze verwachtingen ook vragen op over risico's en aanvaardbaarheid. Mag alles wat technisch gesproken kan? Moeten er grenzen aan mogelijkheden van onderzoek en toepassing gesteld worden en, zo ja, op welke gronden? Het gaat om grote dilemma's, om zeer principiële vraagstukken die ik namens mijn fractie zal bespreken. Ik heb niet de pretentie daarbij alomvattende oplossingen te kunnen aandragen. Wel hoop ik helder te kunnen maken waar de christen-democratie voor staat, in het licht van dit wetsvoorstel.

Afgezien van het oordeel dat mijn fractie heeft over de wijze waarop het kabinet erin is geslaagd antwoorden op deze uiterst moeilijke vragen te geven, is het een feit dat een wetsvoorstel voorligt dat stelling neemt in de problematiek rond het gebruik van overtollige embryo's en het kloneren voor wetenschappelijk onderzoek. Daarvoor complimenten,